

Izvorni znanstveni rad
DOI: 10.17234/Croatica.66.2
UDK: 811.163.42'366.2
Primljen: 4. 4. 2022.
Prihvaćen: 13. 5. 2022.

ŠTO SE SKLANJA U DRŽAVI BRAZIL(U)?

Goranka Blagus Bartolec
Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
gblagus@ihjj.hr

Ivana Matas Ivanković
Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
imatas@ihjj.hr

U radu će se opisati izrazi koji se sastoje od opće imenice i imena, a imaju obilježje neživoga. U takvim izrazima opća imenica može imati opisnu funkciju (*rijeka Sava*) ili i sama može biti dio složenoga imena (*Republika Hrvatska*). Opća imenica i ime međusobno se mogu razlikovati po rodu (*rijeka Dunav*) i broju (*grad Križevci*), no očekuje se podudaranje u padežu. Naime, prema jezičnim izvorima sklanjaju se imena naseljenih mjesta, rijeka, planina te imenica koja ih označava, npr. u *gradu Zagrebu*, na *rijeci Savi*. Međutim, u praksi je velik broj primjera u kojima se imenica i ime ne slažu u padežu, pa će se u radu na temelju potvrda iz korpusa *hrWaC* analizirati što utječe na (ne)podudaranje imenica u padežu. U obzir će se uzeti značenje imenica, npr. postoji li razlika u stupnju padežnoga podudaranja između imenica koje označavaju prirodne zemljopisne objekte (*rijeka, planina...*), onih koje označavaju administrativno-teritorijalne jedinice (*općina, grad...*) i onih koje označavaju objekte javne namjene (*muzej, dvorana...*) te utječe li podudaranje u rodu na podudaranje u padežu.

Ključne riječi: ime, opća imenica, sročnost, topografski objekt

1. UVODNE NAPOMENE – IZMEĐU GRAMATIKE I TOPONOMASTIKE

Odnos opće imenice i imena opisuje se na razini morfosintakse (sročnost, rod glavne i zavisne sastavnice u sintagmi) i pravopisa (pisanje velikoga i maloga početnog slova, isticanje imena navodnicima ili kosim slovima).¹ U gramatičkome se opisu opća imenica koja pobliže opisuje drugu opću imenicu ili ime ustaljeno određuje kao apozicija. U hrvatskim normativnim gramatikama i drugim radovima (Barić i dr. 1997: 563, Težak i Babić 2003: 243, HŠG 2017: 139, Znika 2009: 69), u skladu s flektivnošću hrvatskoga jezika, upućuje se na podudarnost apozicije i imenice u padežu, dok se slaganje u rodu i broju navodi kao moguće, ali ne obvezno. U Barić i dr. (1997: 569) izrijekom se kaže „da je imenici kao apoziciji pretkaziv samo padež”, dok Silić i Pranjković (2007: 313) tumače da je slaganje apozicije s imenicom u rodu, broju i padežu „manje obvezatno, odnosno češće izostaje nego kad je riječ o sročnome atributu” te „da ima slučajeva da u nekim spojevima riječi nema podudaranja ni u rodu ni u broju ni u padežu, npr. *Prenočili su u hotelu „Kolovare”*” (Silić i Pranjković 2007: 262–263). Znika (2009: 65) tvrdi da je temelj sročnosti apozicije i imenske riječi slaganje „barem u padežu, ako već ne može u rodu i broju”.

U suvremenim gramatikama zastupljeno je tumačenje da je apozicija imenica koja pobliže određuje drugu imenicu (Težak i Babić 2003: 243, HŠG 2017: 139, Silić i Pranjković 2007: 313), odnosno imenica koja je pridružena drugoj imenici ili imeničkoj zamjenici (Barić i dr. 1997: 569). U navedenim gramatikama uz opis apozicije kao primjeri redovito se navode apozicijski skupovi u kojima opća imenica kao apozicija dolazi uz osobno ili zemljopisno ime te prototipno, u neutralnome redu riječi dolazi slijeva, a kad dolazi zdesna, od imena se odvaja zarezom (HŠG 2017: 139, Težak i Babić 2003: 244).² Bez odvajanja zarezom imenica u službi apozicije dolazi zdesna

¹ Usp. i Znika (2009: 64–65) i Marković (2008).

² O odvajanju apozicije zarezom kad dolazi iza vlastitoga imena piše i Marković (2008: 126) upućujući na to da se zarez propisuje u okviru tradicionalno shvaćene hrvatske apozicije, što je „zato što vlastita imenica jednostavno ne može doći lijevo od opće” objašnjavajući dalje da (isto: 128): „Vlastita imenica u apozitivnoj sintagmi dolazi desno od opće zato što lijevo od nje redovito i ne može doći. Apozitivna sintagma u svome prototipnom obliku [...] sintagma je u kojoj desni član restriktivno modificira sadržaj lijevoga. Budući da vlastita imena – sve dok su imena i dok im se kontekstom ili kako drugačije ne pripiše kakav sadržaj – nemaju sadržaja koji bi se dao restriktivno modificirati, ona ne mogu stajati na mjestu X-a. Mogu stajati samo na mjestu Y-a i potpuno suziti opseg pojma iskazana X-om.”

samo uz zamjenicu koju poblizje određuje (Barić i dr. 1997: 569–570).³ Kad dolazi uz ime, apozicijom se određuje što je tko ili što je što (Barić i dr. 1997: 565), a Znika (2009: 65, 67) donosi jasnije značenjsko određenje apozicije polazeći od tumačenja da vlastita imena nemaju leksičko značenje kao opće imenice, nego imaju onomastičko značenje temeljeno na identifikaciji jedinke: „Uz vlastito ime apozicija smješta jedinku nazvanu nekim imenom u skup istovrsnih jedinki obuhvaćenih riječju koja je uvrštena kao apozicija.”

U hrvatskoj literaturi Marković (2008) apozicijskoj („apozitivnoj”) sintagmi pristupa drukčije, nalazeći temelje u tumačenju iznesenom u Pavešić (1971: 428) da u sintagmama koje čine opća imenica i ime (*rijeka Sava, advokat Zlatko Prelac*) druga imenska riječ ili imenski skup zapravo bliže određuje prvu riječ, tj. ima atributna obilježja. Marković na tim postavkama tumači da i kad je riječ o sintagmama s dvjema općim imenicama (*golub gaćan, ptica selica* itd.) i kad je riječ o sintagmama s općom imenicom i imenom (*gospođa Trinajstić, profesor Jakov, rijeka Dunav*), druga po redu, tj. desna opća imenica ili ime/imenski skup modificiraju značenje prve, tj. lijeve imenice: „Druga imenica sudjeluje u konstrukciji upravo kako u kojoj bilo konstrukciji sudjeluje svaki restriktivni atribut (pridjev, pridjevska zamjenica, redni broj, prijedložni izraz, restriktivna relativna surećenica).” (Marković 2008: 122) te tvrdi: „U hrvatskim apozitivnim sintagmama desna imenica modificira lijevu.” zaključujući da imenica ili ime zdesna prema položaju u sintagmi ima obilježje nesročnoga atributa u genitivu ili kojemu drugome padežu (Marković 2008: 125).

Iako se navedeni pristupi razlikuju u tome koja sastavnica u apozicijskoj sintagmi (opća imenica ili ime) poblizje određuje, tj. modificira drugu sastavnicu, podudarni su u određenju da se takva sintagma sastoji od opće imenice i imena te da opća imenica prototipno dolazi slijeva, a ime zdesna. Držeći se toga pristupa da opća imenica u neutralnome položaju prethodi imenu (Marković 2008) te da opća imenica određuje jedinki označenoj imenom pripadnost određenomu skupu jedinki (Znika 2009), daljnja je razrada usmjerena na analizu podudarnosti u padežu među sastavnicama sintagmi koje čine opća imenica i vlastito ime koje označava prirodne i društvene objekte koji se u izvanjezičnome prostoru određuju kao topografski objekti⁴

³ Barić i dr. (1997) navode primjere s osobnim zamjenicama: *mi Zagrepčani, vi djevojke, mene starca, vas knjižare, nas djecu*.

⁴ U *Struni* je topografski objekt definiran kao „elementarna jedinica za modeliranje realnoga svijeta u geoinformacijskim sustavima i može stvarno postojati ili biti zamišljen. [...] Topografska karta prikazuje topografske objekte ili objekte krajolika kao što su naselja, prometnice, vode,

i imaju obilježje neživoga. U širu teorijsku analizu apozitivnih odnosa među sastavnicama imenske sintagme ovdje ne ulazimo.⁵ U skupinu imena kojima se u jeziku označavaju takvi objekti ulaze: 1. toponimi⁶ (imena zemljopisnih objekta), koji se prema pojedinačnim obilježjima tih objekata određuju kao hidronimi (imena voda i vodnih objekata), oronimi (imena uzvisina), nesonimi (imena otoka i poluotoka), ojkonimi (imena naseljenih mjesta), horonimi⁷ (imena većih zemljopisnih i administrativnih jedinica kao što su države, regije, pokrajine itd.), te 2. imena svih drugih objekata koji se određuju kao krematonimi (imena objekata nastalih ljudskom djelatnošću) i 3. hodonimi (imena prometnica i ulica).⁸

Opća imenica ima opisnu funkciju i poblizje određuje vrstu objekta označena imenom (*rijeka Sava, otok Šolta, planina Mosor, grad Zagreb*), ali opća imenica može biti i sastavnica višerječne imenske formule s imenom u imenu (*Kraljevina Švedska, Republika Hrvatska, Veliko Vojvodstvo*

zemljišni oblici, vegetacija i drugi objekti potrebni za informiranje, orijentiranje, raznovrsno organizirano ljudsko djelovanje”.

⁵ Osim ovdje citirane literature apozitivni su odnosi temom i drugih radova u hrvatskome, usp. Vlastelić (2007), Belaj i Tanacković Faletar (2014).

⁶ Prema Brozović Rončević (2010: 45) toponim se određuje kao „zemljopisno ime, ime naseljenih ili nenaseljenih mjesta (ime planine, rijeke, otoka, šume, grada, sela, livade, ceste i sl.) [...] geografsko ime, odnosno ime geografskog objekta [...] vlastito ime koje se odnosi na topografski objekt. Zajednički naziv za zemljopisna i izvanzemaljska imena [...] zemljopisno ime, posebna onimijska kategorija koja se odnosi na zemljopisne objekte: hidronim, ojkonim, oronim, speleonim, horonim, urbonim itd.”

⁷ Prema *Struni*: „Horonimi se dijele na prirodne (imena prirodnih zemljopisnih ili reljefnih cjelina kao što su *Podravina, Karpati, Europa* i sl.) i administrativne (imena administrativnih jedinica poput općina, županija, pokrajina ili država).” <http://struna.ihjj.hr/v4/naziv-list.php?p=51> (pristupljeno 3. veljače 2022.).

⁸ Krematonimi se u hrvatskoj onomastičkoj literaturi određuju veoma široko. Primjerice Šimunović (2009) izdvaja 15 kategorija krematonima: „a) imena ustanova, udruga, tvrtka; b) imena ustanova poput crkava i redovničkih zajednica; c) imena umjetničkih skupina; d) imena političkih i vojnih saveza; e) imena građevina, groblja i sl.; f) imena prometnica, tunela; g) zaštićena imena proizvoda tvrtke; h) imena prometala; i) imena umjetnina, novina, knjiga, filmova, molitava; j) imena festivala, izložaba, simpozija; k) imena sportskih natjecanja; l) imena blagdana i praznika; m) imena odličja; n) imena škola; o) imena povijesnih događaja itd.” (prema: Struna. <http://struna.ihjj.hr/v4/naziv-list.php?p=51>, pristupljeno 8. veljače 2022.). U *Struni* se krematonim određuje kao „ime za objekte, pojave i odnose nastale ljudskom djelatnošću” <http://struna.ihjj.hr/v4/naziv-list.php?p=51> (pristupljeno 3. veljače 2022.), a hodonim kao ime prometnice, pri čemu se u Brozović Rončević (2010: 44) jasnije navodi što se sve smatra hodonimima: „vlastito ime ulice, trga, autoceste, puta, tunela, mosta, željezničke linije i sl... vlastito ime prometnice... vrsta urbonima, ime gradskih četvrti, ulica, trgova, prometnog tkiva u naselju”.

Luksemburg, Grad Zagreb, Općina Kolan, Koncertna dvorana „Vatroslav Lisinski”).⁹ U hrvatskim gramatikama (HŠG 2017, Silić i Pranjković 2007, Barić i dr. 1997, Težak i Babić 2003), osim sročne opće imenice i osobnoga imena (*učiteljica Ana Horvat, strina Mara, gospodin Galović, susjed Petar, doktor Mirko Kotarski, slobodnjak Matija Gubec, junac Jelen...*), pretežu primjeri sročnosti opće imenice i imena koje označava prirodni zemljopisni objekt (*rijeka Dunav/Sava, jezero Jarun, plaža Žnjan...*) te naselja ili područja (ojkonimi i horonimi) (*grad Križevci/Vinkovci/Zagreb, selo Gladovec/Bošnjaci, zemlja Istra...*). Za primjere koji uključuju krematonime, tj. imena objekata javne namjene, prema gramatičkim opisima nesklonjivost imena određuju navodnici (ili kosa slova) jer 1) primamo značenje imena nije u skladu ili nije tipično za ono što se njime označava (Silić i Pranjković 2007: 313), pri čemu opća imenica nije dio imena (*dvorana „Vatroslav Lisinski”, hotel „Kolovare”*) ili je i ona dio imenske formule, kad se piše velikim početnim slovom (*Dječji vrtić „Tratinčica”*), 2) ime unutar imena (*Osnovna škola „Konavle”, Područni ured „Črnomerec”*) mjesna je oznaka (HŠG 2017). Prema navedenom imena prirodnih zemljopisnih objekata te imena naselja i područja sročna su u padežu s općom imenicom (*na rijeci Dunavu/Savi, jezeru Jarunu, plaži Žnjanu, selu Gladovcu/Bošnjacima, gradu Križevcima/Vinkovcima/Zagrebu, zemlji Istri...*). Osim gramatika i drugi normativni priručnici (JS 2016: 148) upućuju na sročnost u padežu imena naseljenih mjesta, rijeka, planina s imenicom koja ih označava neovisno o rodu i broju, a ne sklanja se ime koje sadržava mjesnu oznaku kad označava objekt javne namjene (*Kolodvor Zaprešić / Kolodvoru Zaprešić, Osnovna škola Mljet / Osnovne škole Mljet*).

Polazeći od postavljenih gramatičkih uzusa da opća imenica i ime trebaju biti sročni barem u padežu, ako se promotre primjeri iz prakse, često se uočava nepodudarnost u padežu između opće imenice i imena u primjerima u kojima bi opća imenica i ime trebali biti sročni, što upućuje na otklon od toga uzusa. Nepodudarnost se manifestira kao promjena u padežnoj paradigmi opće imenice kao apozicije i zadržavanje nominativa u imenu, neovisno o promjeni padeža opće imenice (npr. *Prezentaciju ovog projekta, u suradnji s Turističkom zajednicom Virovitičko-podravske županije, na Pustari Višnjica održao je Michael Cramer...*, *Nakon tjedan dana priprema na istoku*

⁹ Analizom nije obuhvaćena sročnost višerječnih imena različitih sportskih, umjetničkih i dr. skupina, proizvoda i robnih marki itd. (npr. *Real Madrid, Slaven Belupo, Antena Zagreb, Toyota Yaris*). Analiza tih imena trebala bi biti temom posebnoga istraživanja.

Hrvatske dočekan je vrhunac vodenog vala na rijeci Dunav.)¹⁰ te će se u nastavku analizom primjera iz korpusa s praktičnoga gledišta opisati u kojoj su mjeri na razini sročnosti opća imenica i ime podudarni, a u kojoj mjeri među njima postoji odklon.

2. CILJEVI I METODOLOGIJA

S obzirom na različite potvrde u praksi glavni je cilj istraživanja odrediti dvoje: 1) utječe li na podudaranje u padežu između opće imenice i imena vrsta topografskoga objekta, tj. je li riječ o prirodnome zemljopisnom objektu (*rijeka, otok* itd.), administrativno-teritorijalnoj jedinici (*država, općina, grad*) ili objektu javne namjene (*muzej, dvorana*), 2) utječe li podudaranje u rodu na podudaranje u padežu. Kao kriterij može se navesti i ograničenje u broju, no na analiziranome uzorku prema zadanoj pretrazi uz prikazane imenice (*država, grad, planina*) nisu potvrđeni primjeri s imenima u množini. U skladu s postavljenim ciljevima istraživanje je dakle usmjereno na sročnosne odnose između sastavnica sintagme koju, prema vrsti značenja, čine opća imenica i vlastita imenica, te se u nastavku služimo tim nazivima, dok u sintaktički odnos apozicije i druge imenice dublje ne zalazimo. Analiza se temelji na primjerima iz korpusa, a pretraga je rađena regularnim izrazima s pomoću kojih su izdvojene sintagme s 15 općih imenica koje označavaju vrstu topografskoga objekta kao prvom sastavnicom (*rijeka, trg, ulica, grad, općina, otok, planina, poluotok, država, republika, kraljevina, muzej, dvorana, pokrajina, regija*)¹¹ te vlastitom imenicom koja označava ime objekta kao drugom sastavnicom, tj. prvom imenskom riječju zdesna. Pretraga korpusa rađena je s ograničenjem na lokativ i nominativ kako bi se iz rezultata isključile sintagme u kojima ime kao druga sastavnica dolazi u

¹⁰ Izvor: *hrWaC*.

¹¹ Odabirom općih imenica obuhvaćene su tipične vrste topografskih objekata u skladu s podjelom iznesenom u uvodu. Ovom pretragom nije obuhvaćena imenica *hotel* iako je, očekivano, u *hrWaC*-u ta imenica iznimno frekventna. Pretragom imenice *hotel* i imena zdesna u lokativu potvrđeno je 243 rezultata, međutim većina je primjera (210) potvrđena samo jednom, a mnoga imena, iako su potvrđena u ciljanoj pretrazi s imenom u lokativu, zapravo su u nominativu (*hotelu Maestrall/Angeli/Kornati/Tučepi/Gjalski/Lav/Phoenix...*). Zadanom pretragom koja je potvrdila imenicu *hotel* u lokativu i ime zdesna u nominativu potvrđen je 10 631 rezultat, iz čega je vidljivo da u upotrebi prevladava nepodudarnost u padežu imenice *hotel* i imena zdesna.

genitivu. Lokativ je odabran kao padež visoke frekvencije, a nominativ je odabran kao pokazatelj padežne nesročnosti između opće imenice i imena. Kako bi se dobio odgovarajući rezultat, umjesto pretrage obiju sastavnica u nominativu, koja ne bi dala jasne podatke o sročnosti sastavnica, postavljene su dvije pretrage po padežu – 1) u prvi je regularni izraz uključena pretraga s prvom sastavnicom (općom imenicom) u lokativu i drugom sastavnicom (vlastitom imenicom) u nominativu: [tag=".*1"&lemma="rijeka|trg|ulica|grad|općina|planina| otok|poluotok|država|republika|kraljevina|muzej|dvorana|pokrajina|regija"] [word="[A-Z].*"&tag="Np.*n"]; 2) u drugi je regularni izraz umjesto druge sastavnice u nominativu uključena vlastita imenica u lokativu: [tag=".*1"&lemma="rijeka|trg|ulica|grad| općina|plani- na|otok|poluotok|država|republika| kraljevina|muzej|dvorana|pokrajina|regi- ja"] [word="[A-Z].*"&tag="Np.*1"]. U analizu je uključeno 500 najfrekventnijih sintagma dobivenih prvim i drugim regularnim izrazom (ukupno 1000 sintagma).¹² Ovdje napominjemo da je analiza rađena s pomoću regularnoga izraza kojim je provedena pretraga svih 15 odabranih imenica odjednom. Nije provedena pojedinačna pretraga za svaku pojedinu opću imenicu jer bi takva pretraga: 1) bila vremenski zahtjevnija, a s obzirom na to da korpusni alati omogućuju istodobnu pretragu više zadanih lema, što je stoga i legitiman način pretrage, opravdana je praktičnost primjene takvih regularnih izraza; 2) odgovarala široj analizi, tj. opsežnijem istraživanju koje prelazi okvire jednoga članka; 3) pokazala rezultate koji bi se u frekventnosti pojedinih kolokata, tj. imena djelomično razlikovali od rezultata dobivenih skupnom pretragom, ali bi se na razini ukupne sročnosti opće imenice i imena rezultati u većoj mjeri podudarali. S obzirom na to da su u hrvatskome jeziku prema rekijskome obrascu ustaljene konstrukcije u kojima prva imenica otvara mjesto drugoj imenici u genitivu (npr. *trg/ulica/škola/dvorana* itd. + ime G), dobiveni rezultati, da u regularni izraz nije postavljeno ograničenje u padežu, uključivali bi i velik broj sintagma s genitivom koje na razini odnosa među sastavnicama ne pripadaju tipu sintagma temeljenih na sročnosti.¹³ Iz

¹² Smatramo da je prvih 500 najfrekventnijih primjera za oba padeža reprezentativan uzorak za ovaj tip analize. Daljnji primjeri pokazali bi i neke druge rezultate (tj. da se uz određenu opću imenicu neko ime, ako je češće u nominativu, pojavljuje i u lokativu), ali njihov broj pojavljivanja ipak ne bi znatno utjecao na konačni omjer pojavljivanja imena u nominativu i u lokativu uz odabrane opće imenice.

¹³ S toga gledišta, iako joj je čestotnost pojavljivanja u korpusu visoka, iz pretrage su izostavljene sintagme s imenicom *škola* kao općom imenicom slijeva jer u tim sintagmama postoji sustavnost na razini sročnosti sastavnica. Uz imenicu *škola* imenska skupina zdesna redovito

pretrage su isključeni i ostali padeži, dativ, akuzativ i instrumental jer se u odnosu na lokativ znatno rjeđe pojavljuju te bi opteretili analizu bez većega utjecaja na konačne rezultate.

3. KRITERIJI NESROČNOSTI IMENA – ANALIZA REZULTATA

U *hrWaC*-u je na temelju pregledanih 1000 sintagma ukupno potvrđeno 15 411 primjera za opću imenicu koja označava vrstu topografskoga objekta u lokativu uz koju zdesna dolazi ime u nominativu te 70 584 primjera za opću imenicu u lokativu uz koju zdesna dolazi ime u lokativu. Taj rezultat pokazuje da podudarnost u padežu opće imenice i imena prevladava otprilike pet puta više u odnosu na izraze s općom imenicom i imenom u kojima ime zdesna nije sročno s općom imenicom. U 1. tablici prikazano je kako je taj rezultat raspoređen na pojedinačnim sintagmama opće imenice i imena iz *hrWaC*-a:

dolazi ili u nominativu ili u genitivu te je stupanj odstupanja od tih dviju paradigmi na broj dobivenih rezultata zanemariv.

1. tablica: Odnos sročnosti opće imenice i imena prema *hrWaC*-u (objašnjenje pokrata u tablici: **TJ** = teritorijalna jedinica, **AJ** = administrativna jedinica, **PO** = prirodni objekt, **OJN** = objekt javne namjene, **HO** = hodonim, **ZO** = zemljopisni objekt)

opća imenica u lokativu (OIL)	vrsta objekta	ime u nominativu (IN)	ukupno potvrda OIL + IN	ime u lokativu (IL)	ukupno potvrda OIL + IL
država ¹⁴	TJ	Arizona 23 ¹⁵ , Arkansas 41, Assam ¹⁶ 24, Benin 24, Bihar 42, Chiapas 18, Colorado 107, Connecticut 37, Delaware 29, Georgija 38 , Guerrero 21, Gujarat 25, Idaho 38, Illinois 124, Indiana 19 , d/Državi Izrael 55, Kansas 19, Kanzas 16, Kentucky 40, Kolorado 20, Maine 14, Mali 14, Maryland 107, Massachusetts 175, Michigan 132, Michoacan 29, Minas 15, Mississippi 63, Missouri 81,	3493	Alabami 35, Arizoni 76 , Bosni (i Hercegovini) 37*, Danskoj 172, Floridi 64, Georgiji 96 , Hrvatskoj 877, Indiani 47 , Iowi 42, Jugoslaviji 40, Kaliforniji 59, Louisiani 49, Minnesoti 39	1931

¹⁴ Iz popisa je isključena sintagma *Državi SHS* (potvrđena 20 puta) jer je pokrata SHS kao drugi dio sintagme u genitivu (*Državi Slovenaca, Hrvata i Srba*). Ta je sintagma ušla automatski zadanom pretragom prema kojoj je pokrata SHS prepoznata kao ime u nominativu iako je u punome imenu riječ o imenskoj dopuni u genitivu jer *Država/Državi SHS* u stvarnoj upotrebi ne zamjenjuje puno ime *Država Slovenci, Hrvati i Srbi*.

¹⁵ Podebljanim su slovima istaknuta imena koja su potvrđena u obama padežima.

¹⁶ Zapisi imena donose se izvorno kako su potvrđeni u *hrWaC*-u na dan pristupa (20. veljače 2022).

		New ¹⁷ (s različitim imenima) 528, Ohio 302, Ontario 30, Oregon 109, Pennsylvania 16 , Queensland 60, Rhode (Island) 15, Sao (Paulo) 21, SFRJ 14, Sjeverna (različita imena) 23, Tamaulipas 20, Tamil 43, Teksas 98, Tennessee 56, Texas 59, Utah 176, Uttar 50, Veracruz 17, Vermont 25, Victoria 24 , Virginia 32 , Washington 279, Wisconsin 87, Wyoming 19			
dvorana ¹⁸	OJN	Arena 15, Aton 26, Baldekin 26, Bercy 32, Boogaloo 14, Borovo 20,	3451	nema potvrda	0

¹⁷ Analizom su obuhvaćene i nesklonjive pridjevne sastavnice višerječnoga stranog imena (*New, Sao, San, Santa*) uz koje ime zdesna dolazi ili u nominativu ili u lokativu, *New York/Jersey / New Yorku/Jerseyju, Sao Paulo / Sao Paulu, San Francisco/Diego / San Franciscu/Diegu, Santa Fe / Santa Feu*).

¹⁸ U tablicu uz imenicu *dvorana* nisu uvrštene sintagme *dvorani OŠ* (potvrđena 487 puta) i *dvorani SŠ* (potvrđena 27 puta) jer su OŠ i SŠ pokrate prema *osnovna škola* i *srednja škola* koje uz imenicu *dvorana* redovito dolaze u genitivu (*dvorana osnovne/srednje škole*). Isto načelo vrijedi za ostale sintagme koje sadržavaju pokratu – *dvorani GKZD* (potvrđena 22 puta), *dvorani HAZU* (potvrđena 19 puta), *dvorani HGK* (potvrđena 36 puta), *dvorani HNK* (potvrđena 95 puta), *dvorani KD* (potvrđena 42 puta), *dvorani POU* (potvrđena 113 puta), *dvorani SC* (potvrđena 97 puta), *dvorani SRC* (potvrđena 27 puta), koje su u genitivu (prema: *dvorani Gradske knjižnice Zadar, dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, dvorani Hrvatske gospodarske komore, dvorani*

	<p>Brezovica 54, Brod 15, Dinko (Lukarić) 24, Domoljub 23, Dražen (Petrović) 40, Emaus 40, Florentini 28, Galženica 106, Globus 16, Gorica 58, Gorovo 40, Graberje 51, Grabrik 180, Hypo 31, Istra 46, Ivana 12, Jazine 57, Jug 56, Kina 16, Kornati 28, d/Dvorani Krešimir 99, d/Dvorani Lisinski 469, Metković 15, Mladost 40, Mocire 52, Olympia 14, Pauk 20, Pavao 21, Peščenica 15, Royal 21, Samobor 48, Sava 27, Scheier 21, Spaladium 24, Stadthalle 24, Sutinska (vrela) 158, Tivoli 60, Tone 32, Trnsko 49, Tucman 17, Varaždin 35, Vatroslav 557, Veli (Jože) 31,</p>			
--	--	--	--	--

Hrvatskog narodnog kazališta, dvorani Koncertne dvorane, dvorani Pučkog otvorenog učilišta, dvorani Studentskog centra, dvorani Sportsko-rekreacijskog centra).

		Vijenac 23, Vijuš 161, Vinko (Bek i Kandija) 16, Visia 27, Višnjik 90, Zagreb 22, Zrinjevac 187, Zrinski 22			
grad/ /Grad¹⁹	ZO/ /AJ	Aleppo ²⁰ 14, Chengdu 21, Homs 50, Poreč 19²¹, Porto (samostalno ili s različitim imenima) 20, Santa (različita imena) 56, Santiago (samostalno ili s različitim imenima) 18, Sao (samostalno ili s različitim imenima) 13, Sibiu 15, Virovitica 20, Tripoli 14	260	Aachenu 12, Aarhusu 17, Abidjanu 13, Aleksandriji 18, Alžiru 18, Ammanu 18, Asizu 14, Astani 16, Ateni 16, Augsburgu 15, Austinu 32, Bagdadu 32, Bakru 33, Bakuu 19, Bamu 14, Bangaloreu 18, Bangokuu 19, Barceloni 13, Bariju 28, Baru 14, Baselu 24, Basri 29, Beču 25, Bejrutu 14, Bengaziju 25, Benkovcu 65, Beogradu 26, Berlinu 34,	

¹⁹ Potvrde za opću imenicu *grad* navode se kumulativno i za *grad* kao zemljopisnu jedinicu (vrsta naselja) i za *Grad* kao teritorijalno-administrativnu jedinicu.

²⁰ Za Aleppo hrvatski je prilagođeni oblik Alep koji u provedenoj pretrazi nije potvrđen u *hrWaC*-u.

²¹ Samo u imenu *Zdravi grad Poreč* u značenju ustanove javne namjene (centar za unapređenje mentalnoga zdravlja, op. a.).

				Bernu 14, Beslanu 18, Betlehemu 21, Bilbao 12, Biogradu 100, Birminghamu 1, Bjelovaru 143, Bostonu 15, Bratislavi 16, Brnu 17, Brodu 30, Buenos (Airesu) 23, Burgasu 13, Buzetu 35, Cancunu 14, Caracasu 19, Chengduu 11, Chicagu 22, Chongqing 14, Clevelandu 19, Cresu 66, Crikvenici 52, Dalianu 13, Damasku 34, Darmstadtu 18, Daruvaru 38, Detroitu 17, Dohi 21, Donjecku 14, Dresdenu 13, Drmišu 23, Dublinu 12, Dubovcu 76, Dubrovniku 314, Duisburgu 23, Durbanu 17, Erfurtu 17, Essenu 27, Falluji 21, Freiburg 15, Gazi 78, Gdanjsku 14, Gentu 15, Goriju 13, Gospiću 45, Grazu 18,	
--	--	--	--	---	--

				<p>Guangzhou 33, Hagenu 13, Haifi 14, Hamburgu 34, Hamiltonu 11, Hangzhou 20, Hannoveru 17, Harbinu 17, Homsu 32, Hvaru 292, Hyderabadu 20, Iloku 29, Innsbrucku 15, Islamabadu 17, Ivancu 21, Izmiru 21, Jakarti 16, Jeruzalemu 35, Josu 13, Juarezu 22, Kabulu 56, Kairu 21, Kandaharu 21, Karachiju 29, Karačiju 13, Karlovcu 268, Kastvu 30, Kerbali 17, Kielu 13, Kijevu 18, Kirkuku 21, Kišinjevu 12, Klanjcu 11, Kninu 231, Kobeu 14, Kolnu 13, Kölnu 25, Kopenhagenu 16, Koprivnici 177, Korčuli 216, Korintu 14, Kotoru 11, Kraljevici 12, Krapini 77, Krku 394 Kunmingu 13,</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p> Kutini 38, Kutjevu 15, Kyotu 24, Labinu 7, Lagosu 18, Lahoreu 32, Leipzigu 18, Liegeu 16, Lilleu 14, Limi 21, Lincolnu 11, Linzu 19, Lisabonu 14, Lodzu 16, Londonu 17, Ludbregu 13, Lukavcu 14, Lyonu 15, Madridu 25, Magdeburgu 14, Makarskoj 13, Malmöu 15, Manchesteru 2, Manili 16, Mannheimu 13, Meksiku 21, Melbourneu 20, Metkoviću 81, Minsku 12, Monroviji 12, Monterreyu 14, Moskvi 14, Mostaru 97, Mosulu 53, Mumbaiju 28, Münchenu 13, Münsteru 11, Nairobiju 21, Najafu 32, Nanjingu 17, Napulju 17, Nazaretu 17, Neussu 12, New (različita imena) 89, Ningbou 13, Ninu 13, Novigradu 13, Nürnbergu 12, Oaklandu 12, </p>	
--	--	--	--	--	--

			<p>Oberhausenu 14, Obrovcu 18, Ogulinu 129, Omišu 39, Opatiji 62, Opuzenu 15, Orahovici 20, Osijeku 547, Oslu 16, Otočcu 50, Otoku 25, Ozlju 40, Padangu 12, Pagu 296, Pakracu 14, Parizu 11, Patrasu 17, Pazinu 37, Pečuhu 30, Pekingu 24, Permu 20, Perthu 18, Peshawaru 24, Petrinji 86, Philadelphiji 13, Phoenixu 13, Pittsburghu 20, Pjongjangu 11, Pleternici 18, Plovdivu 17, Poreču 67, Port-au-Princeu 33, Porto (s različitim imenima) 29, Požegi 208, Poznanu 14, Pragu 22, Prelogu 30, Puli 451, Quetti 14, Quitu 13, Rabu 83, Rafahu 11, Ramsaru 29, Rawalpindiju 14, Regensburgu 11,</p>	
--	--	--	--	--

				<p>Reykjaviku 11, Richmondu 15, Rigi 12, Rijadu 16, Rijeci 1113, Riminiju 17, Rimu 71, Rovinju 64, Salvadoru 12, Salzburgu 26, Samari 13, Samoboru 96, San (s različitim imenima) 106, Sani 15, Sankt (s različitim imenima) 21, Santa (s različitim imenima) 17, Santiago 40, Sao (samostalno ili s različitim imenima) 19, Sarajevu 45, Seattleu 16, Senju 49, Seulu 13, Sinju 65, Sirtu 17, Sisku 300, Skopju 12, Slatini 25, Sočiju 13, Sofiji 27, Solinu 38, Solunu 21, Splitu 894, Springfieldu 12, Stockholmu 16, Stuttgartu 13, Supetru 32, Szczecinu 11, Tbilisiju 23, Teheranu 30, Tianjinu 14, Tijuani 14,</p>	
--	--	--	--	--	--

			<p>Tikritu 22, Tiru 14, Tokiju 19, Torontu 15, Toulouseu 13, Tripoliju 46, Trogiru 59, Tucsonu 11, Tunisu 16, Turku 14, Ulmu 20, Umagu 40, Utrechtu 11, Valenciji 21, Vancouveru 17, Varaždinu 360, Varšavi 16, Vilniusu 16, Virovitici 137, Visu 141, Vodnjanu 12, Vrbovcu 26, Vrgorcu 20, Vukovaru 413, Washingtonu 32, Welsu 11, Wenzhou 11, Winnendenu 12, Wroclawu 16, Würzburgu 11, Yangonu 13, Zaboku 42, Zadru 959, Zagrebu 3494, Zaprešiću 70, Zlataru 12</p>	
--	--	--	---	--

kraljevina ²²	TJ	nema potvrda	0	Belgiji 65, Bosni 15, Dalmaciji 21, k/Kraljevini Hrvatskoj 61, Italiji 19, Jugoslaviji 414, Nizozemskoj 35, Norveškoj 14, Srbiji 16	660
muzej	OJN	Bjelovar 27, Guggenheim 15, Karlovac 18, Lapidarium 43, Madame (Tussauds) 25, Marton 21, Metropolitan 50, Mimara 137 , Požega 24, Rijeka 18, Sisak 37, Slatina 18, Smithsonian 14, Varaždin 51, Victoria 19, Vinkovci 19, Virovitica 97, Vukovar 35, Whitney 16, Zadar 78, Zagreb 16	778	Mimari 17	17

²² Iz popisa je isključena sintagma *Kraljevina SHS* (potvrđena 246 puta) jer je drugi dio u genitivu (*Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca*).

općina	AJ	Antunovac 18, Bač 14, Barilović 34, Baška 17, Bilje 42, Bosiljevo 31, Brckovljani 16, Brdovec 47, Cestica 60, Cetingrad 16, Cista (Provo) 14, Dragalić 15, Draganić 48, Draž 26, Erdut 61, Ervenik 22, Galovac 23, Garčin 16, Goričan 15, Gračac 87, Gradina 15, Gvozd 19, Hrvace 31, Josipdol 31, Kalnik 15, Kanfanar 15, Kaptol 19, Klakar 22, Klis 19, Kloštar 15, o/Općini Kolan 85, Konavle 72, Konjic 25, Kotoriba 19, Križ 140, Krnjak 20, Kula 39, Lanišće 14, Lečevica 28, Lekenik 15, Lipovljani 17, Livno 42, Ližnjan 15, Lokvičići 31, Lovas 21, o/Općini Lovinac 44, Lovreć 51, Lukač 25,	4001	nema potvrda	0
---------------	-----------	---	-------------	---------------------	----------

		<p> Majur 21, Mala 15, Marija (s različitim imenima) 35, Marina 70, Maruševac 45, Matulji 38, Medulin 134, Mostar 27, Mrkopalj 47, Muć 33, Nedelišće 25, Netretić 30, Neum 15, Nijemci 15, Novigrad 45, Odžak 20, Okučani 19, Omišalj 39, Oriovac 33, Otok 33, Pašman 41, Pazin 20, Perušić 29, Petlovac 14, Petrovsko 21, Pićan 51, Pitomača 102, Plaški 19, Podbablje 39, Poličnik 104, Popovac 18, Posedarje 15, Preko 36, Prijedor 15, Primošten 53, Proložac 34, Radoboj 23, Rakovica 25, Ražanac 79, Rogoznica 21, Rugvica 34, Runovići 15, Ružić 14, Sali 15, Sibinj 51, Stankovci 26, Starigrad 29, </p>			
--	--	---	--	--	--

		Stolac 18, Ston 14, Suhopolje 19, Sukošan 39, Sutivan 15, Tisno 42, Tkon 34, Tomislavgrad 17, Tounj 21, Travnik 24, Trnovec 14, Unešić 27, Velika 24, Vidovec 37, Vinica 52, Viškovo 86, Voćin 40, Vojnić 41, Vrsi 18, Vukovar 16, Zagreb 50, ²³ Zagvozd 54, Zažablje 18, Zdenci 26, Zemunik 34, Zmijavci 13			
otok	PO	Borneo 20, Fiji 13, Guam 19, Hainan 28, Hokkaido 15, Honshu 12, Jolo 18, Korčula 16, Kornat 68, Kyushu 15, Lastovo 14, Man 32, Mindanao 29, Necker 14, Oahu 19, San (s različitim imenima) 18	350	Badiji 17, Baliju 40, Biševu 65, Borneu 11, Braču 1558, Capriju 19, Čiovu 11, Cipru 21, Cresu 566, Daksi 29, Drveniku 32, Guamu 14, Hainanu 17, Hokkaidu 13, Honshuu 12, Hvaru 1430, Iloviku 17, Ištu 58, Ižu 168, Jakljanu 39,	15 084

²³ Ime *Zagreb* uz imenicu *općina* dolazi u sintagmi *Židovskoj općini Zagreb*.

				<p>Javi 52, Kapriju 35, Koločepu 57, Korčuli 612, Kornatu 943, Korzici 16, Košljunu 14, Krapnju 72, Kreti 58, Krfu 23, Krku 2304, Lastovu 130, Lokrumu 86, Lopudu 103, Lošinju 263, Madagaskaru 11, Madeiri 26, Mallorci 19, Malti 15, Mindanao 15, Mljetu 281, Molatu 82, Murteru 437, Obonjanu 46, Olibu 35, Ošljaku 12, Pagu 1273, Pašmanu 604, Patmosu 30, Pelješcu 15, Phuketu 11, Premudi 23, Prviću 173, Rabu 623, Ravi 18, Rivnju 29, Rodosu 18, Sahalinu 13, Samosu 11, San (Espirtu) 1, Santoriniju 12, Sardiniji 16, Sestrunju 16, Siciliji 15, Silbi 108, Sumatri 43,</p>	
--	--	--	--	---	--

				Susku 89, Tijatu 15, Ugljanu 1009, Uljaniku 13, Viru 332, Visovcu 24, Visu 539, Vrgadi 19, Zlarinu 108	
planina	PO	Biokovo 28, Brokeback 21, Olimp 20, Ozren 22, Vlašić 22	313	Kamešnici 13, Svilaji 26	39
pokrajina	TJ	Abruzzo 23, Aceh 26, Anbar 24, Baden 30, Baden-Württemberg 46, Darfur 53 , Farah 15, Fars 15, Fujian 18, Gansu 12, Guangdong 44, Guizhou 13, Helmand 101 , Henan 29, Hessen 37, Hunan 39, Jiangsu 14, Kandahar 51 , Kent 20, Kosovo 15, Kunar 21, Kunduz 24, Liaoning 20, Molise 26, Ontario 24, Punjab 14, Quebec 28, Salzburg 31,	1160	Abhaziji 11, Andaluziji 22, Baskiji 13, Dalmaciji 17, Darfuru 13 , Galiciji 14, Hebei 16, Helmandu 33 , Kandaharu 20 , Kataloniji 21, Koruškoj 25, Umbriji 12, Vojvodini 15	232

		Schleswig-Holstein 18, Sečuan 61, Shandong 22, Shanxi 34, Sindh 20, Sjeverna (s različitim imenima) 23, Tirol 16, Uruzgan 19, Veneto 19, Xinjiang 59, Yunnan 17, Zabul 17, Zhejiang 22			
poluotok	PO	Lapad 22, Luštica 15, Pelješac 16, Yucatan 24	77	Istri 17, Kleku 14, Krimu 25, Lapadu 11, Mandalini 11, Pelješcu 351, Peloponezu 15, Yucatanu 18	462
regija	TJ	Abruzzo 43, Adria 14, Adriatic 17, Azija-Pacifik 21, Dalmacija 17, Darfur 24, Friuli 18, Friuli-Venezia 26, Hrvatska 24, Molise 14, Puglia 18, Veneto 60, Zagreb 16	312	Calabriji 11, Lombardiji 11	22
republika	TJ	Dagestan 14, Iran 20, Kongo 135, Kosovo 50	219	Francuskoj 30, Hrvatskoj 28 919, Ingušetiji 14, Irskoj 125, Italiji 59, Jugoslaviji 61, Kini 68, Kongu 23, Koreji 60, Mađarskoj 180,	31 158

				Makedoniji 385, Njemačkoj 186, Peščenici 23, Poljskoj 46, Slovačkoj 35, Sloveniji 387, Srbiji 434, Srpskoj 92, Turskoj 31	
rijeka	PO	Bosut 18, Dunav 72, Ebro 14, Ganges 24, Hudson 36, Ibar 16, Jadro 34, Jangce 17, Jordan 87 , Kwai 78, Mekong 18, Mississippi 33, Neckar 14, Nil 20, Potomac 15, Spree 19, Třebižat 18, Vrba 19, Yangtze 16, Zambezi 18	586	Amazoni 14, Bednji 23, Bosni 75, Cetini 183, Dragonji 24, Dravi 437, Drini 51, Jordanu 96 , Korani 118, Krapini 12, Krki 187, Krupi 19, Kupi 164, Lici 45, Lonji 51, Marici 18, Moskvi 19, Mrežnici 73, Muri 212, Neretvi 98, Nevi 15, Odri 14, Orljavi 32, Pakri 16, Rajni 21, Raši 16, Savi 484, Seini 19, Soči 31, Sutli 25, Tari 16, Temzi 44, Uni 104, Vltavi 14, Volgi 32, Vrljici 26, Vuki 26, Zrmanji 142	2996

trg	HO	Kamplin 43, Marafor 18, Plein 16, Tahrir 84, Taksim 93, Tiananmen 80	334	Tahriru 27, Tiananmenu 16	43
ulica	HO	Borelli 23, Oxford 14, Pomerio 20, Put (s imenom u genitivu) 20	77	nema potvrda	0
ukupno:			15 411		70 584

*U pretragu je uvrštena samo prva imenska sastavnica zdesna te se u zagradama navodi ostatak višerječnoga imena koji nije prikazan u rezultatima.

3.1. Analiza primjera prema općim imenicama

Pojedinačno svaka od 15 općih imenica koja označava vrstu topografskoga objekta u upotrebi ostvaruje različit stupanj sročnosti s imenom objekta. Neke čvrsto slijede sročnosni obrazac uz nikakav ili zanemariv otklon, dok druge uza se vezuju i ime u lokativu i ime u nominativu, pri čemu uz neke preteže propisani obrazac, a uz druge praksa pokazuje da prevladava odstupanje od zadanoga obrasca.

3.1.1. *Država*

Država kao imenica koja označava toponim, odnosno teritorijalnu jedinicu, prema pravilu treba biti sročna u padežu s imenom zdesna (JS 2016: 148). Potvrde iz korpusa pokazuju da u praksi prevladava nesročni obrazac, odnosno da uz imenicu *država* u lokativu češće dolazi ime u nominativu (potvrđeno 3493 puta) u odnosu na ime u lokativu (potvrđeno 1931). Od toga se imena *Arizona* i *Indiana* pojavljuju i u nominativu i lokativu (23/76, 19/47 puta), ali preteže oblik u lokativu. U korpusu su uz imenicu *država* u nominativu potvrđena uglavnom strana imena država, što može biti razlogom da se ime države ne sklanja, dok su, osim stranih imena, sva hrvatska imena država potvrđena samo u lokativu: *Bosni* (37 puta), *Danskoj* (172 puta), *Hrvatskoj* (877 puta), *Jugoslaviji* (40 puta), *Srbiji* (33 puta). Također,

sva imena u lokativu ženskoga su roda, a u nominativu prevladavaju imena muškoga roda (46) u odnosu na imena ženskoga roda (7).

3.1.2. *Dvorana*

Imenica *dvorana* označava objekt javne namjene kao vrstu krematonima za koje se u priručnicima ne propisuje sročnost u padežu kao obvezna jer se imena takvih objekata ili ističu navodnicima / kosim slovima (Silić i Pranjko-
vić 2007, HŠG 2017) ili njihovo ime primarno označava koji drugi objekt ili osobu. Takav je odnos potvrđen i u *hrWaC*-u – uz imenicu *dvorana* u lokativu ime zdesna u nominativu potvrđeno je 3451 put, a u lokativu nijednom.

3.1.3. *Grad*

Uz imenicu *grad* koja označava i toponim (piše se malim početnim slovom) i teritorijalno-administrativnu jedinicu (piše se velikim početnim slovom) u korpusu ime zdesna u lokativu potvrđeno je 17 978 puta, dok je ime grada u nominativu potvrđeno samo 239 puta, a uglavnom su to imena stranih gradova. Neka se imena gradova, uglavnom strana, pojavljuju i u nominativu i u lokativu. Takav omjer imena u lokativu i imena u nominativu uz imenicu *grad* u lokativu potvrđuje da su imenica *grad* i ime grada sročni u padežu neovisno o tome upotrebljava li se imenica *grad* u značenju toponima (vrsta naselja) ili u značenju teritorijalno-administrativne jedinice kad se preporučuje (HŠG 2017, JS 2016) da se mjesno ime ne sklanja. U drugom, administrativnom značenju može se zaključiti da se ime uz imenicu *Grad* (*Gradu Rijeci*, *Gradu Zagrebu*) sklanja s obzirom na analogiju sa zemljopisnim značenjem imenice *grad* (*gradu Rijeci*, *gradu Zagrebu*), za razliku od drugih imenica ili višerječnih izraza koji označavaju teritorijalno-administrativne jedinice kao što su *općina*, *područni ured*, *mjesni odbor* itd. uz koje ime redovito stoji u nominativu, dakle ne sklanja se, što su za imenicu *općina* potvrdili i rezultati iz *hrWaC*-a.

3.1.4. *Kraljevina*

Imenica *kraljevina* kao oblik državne jedinice s imenom u lokativu potvrđena je u korpusu 660 puta, a s imenom u nominativu nijednom, što je u

skladu s pravilom o sklanjanju imena država (JS 2016). U svim zabilježenim primjerima ime je u ženskome rodu i podudara se s imenicom *kraljevina*.

3.1.5. *Muzej*

Kao i imenica *dvorana muzej* je opća imenica koja označava vrstu krematonima, objekt javne namjene. U korpusu je uz imenicu *muzej* u lokativu potvrđeno 778 imena u nominativu, a podjednako su zastupljena i strana i hrvatska imena. U lokativu je potvrđen samo oblik *Mimari* koji se pojavljuje 17 puta, što je nedovoljno da bi se moglo smatrati relevantnim za analizu, pogotovo s obzirom na to da se nominativni oblik pojavljuje 137 puta. Nesročno ime uz imenicu *muzej* potvrđuje tumačenja u literaturi da se ime kad označava objekt javne namjene, ne sklanja.

3.1.6. *Općina*

Općina označava teritorijalno-administrativnu jedinicu uz koju mjesno ime redovito dolazi u nominativu, što je u skladu s gramatičkim uzusom (HŠG 2017, JS 2016), a to je potvrđeno i u korpusu – zadanom je pretragom potvrđeno 4020 primjera s imenicom *općina/Općina* u lokativu i mjesnim imenom u nominativu, dok nije potvrđen nijedan primjer s mjesnim imenom u lokativu kao u slučaju imenice *grad* u tome značenju.²⁴

²⁴ S obzirom na učestalost imenice *općina*, osim rezultata dobivenih skupnom pretragom, provedena je i ograničena pretraga samo za imenicu *općina* u lokativu i ime zdesna u lokativu ([tag="*1"&lemma="općina"][word="[A-Z].*"&tag="Np.*1"]) koja je potvrdila 392 primjera. Međutim, uvidom u prikazane rezultate utvrđeno je da dobivena imena zdesna najčešće nisu u lokativu, nego u nominativu, a uglavnom je riječ o imenima na završetak *-i* u množini (*Stankovci, Gudinci, Bogdanovci, Sali, Matulji, Drenovci, Runovići, Bošnjaci* itd.), dok u lokativu pretežu imena u ženskome rodu (*Mariji (Bistrici, Gorici), Bedekovčini, Tenji, Cestici* itd.). No u odnosu na ime u nominativu ime u lokativu ipak se pojavljuje znatno rjeđe pa zato te potvrde nisu prikazane u prvih 500 rezultata koji su obuhvaćeni zadanom automatskom pretragom. Primjerice u *Općini Bedekovčini* potvrđeno je 8 puta, a u *Općini Bedekovčina* potvrđeno je 23 puta; u *Općini Mariji (Bistrici, Gorici)* potvrđeno je 3 puta, a u *Općini Marija (Bistrica, Gorica)* potvrđeno je 49 puta, dok primjerice u *Općini Josipdolu/Kolanu* ili u *Općini Okučanima/Runovićima* nije potvrđeno.

3.1.7. *Otok*

Imenica *otok* koja označava prirodni zemljopisni (reljefni) objekt prema rezultatima iz korpusa sročna je s imenom zdesna – u *hrWaC*-u je zadanom pretragom potvrđeno 15 084 primjera s imenicom *otok* i imenom zdesna u lokativu, što je u skladu s pravilom o sročnosti opće imenice koja označava zemljopisni objekt i imena objekta, a u korpusu su u lokativu potvrđena pretežito imena hrvatskih otoka ili prilagođena imena stranih otoka (68), ali su u manjemu broju zastupljena i strana imena otoka (10). U znatno manjem broju u korpusu su uz imenicu *otok* u lokativu potvrđena i imena otoka u nominativu (350 potvrda), ali u odnosu na primjere u lokativu broj potvrda u nominativu nije u omjeru koji bi upućivao na odstupanje od gramatičkoga obrasca. Neka imena otoka u različitim omjerima pojavljuju se i u nominativu i u lokativu (*Borneo* 20/11, *Guam* 19/14, *Hainan* 28/17, *Hokkaido* 15/13, *Korčula* 16/612, *Kornat* 68/943, *Lastovo* 14/130, *Mindanao* 29/15, *San* (s različitim imenima) 18/1, pri čemu su u nominativu brojnija strana imena otoka, a u lokativu su brojnija imena hrvatskih otoka. Rezultati pokazuju da je sročnost u padežu svojstvena svim imenima neovisno o rodu (*Badija*, *Biševo*, *Brač* itd.).

3.1.8. *Planina*

Imenica *planina* koja označava prirodni zemljopisni (reljefni) objekt prema rezultatima iz korpusa u praksi bilježi odstupanje u sročnosti s imenicom zdesna. U *hrWaC*-u je na rađenom uzorku potvrđeno 313 primjera imenice *planina* u lokativu i imena zdesna u nominativu, a samo 39 primjera s imenom zdesna u lokativu (*Kamešnici*, *Svilaji*). Osim stranoga imena *Brokeback* koje se pojavljuje u imenu filma (*Planina Brokeback*, engl. *Brokeback Mountain*), ostala se imena planina (*Biokovo*, *Olimp*, *Ozren*, *Vlašić*) morfološki mogu uklopiti u sklonidbenu paradigmu hrvatskoga jezika, ali primjeri upotrebe pokazuju da se ne slijedi sročnosni obrazac, odnosno da uz opću imenicu ime planine zadržava nominativni oblik. Sva imena planina unutar zadane pretrage u muškome su ili srednjemu rodu. Šira pretraga cijeloga korpusa potvrdila je 222 rezultata s imenicom *planina* u lokativu i imenom zdesna u lokativu, a među dobivenim imenima u lokativu prevladavaju imena planina u ženskome rodu (*Svilaji*, *Ivanščici*, *Rumiji*, *Galičici*, *Strahinjčici*, *Raduši*, *Majeveci*, *Bjelašnici*, *Rumiji*, *Kukavici*, *Kamešnici*, *Himalaji*, *Plješevici*, *Vranici* itd.), što potvrđuje da rod utječe na sročnost.

3.1.9. *Pokrajina*

Kao vrsta toponima koji označava teritorijalnu jedinicu imenica *pokrajina* trebala bi biti sročna s imenom zdesna. U *hrWaC*-u je potvrđeno 1160 primjera s imenom u nominativu te 232 primjera s imenom u lokativu. I u nominativu i u lokativu pojavljuju se i strana i hrvatska imena pokrajina, pa se ne može zaključiti da je odstupanje svojstveno samo stranim imenima, a nekoliko stranih imena (*Darfur*, *Helmand* i *Kandahar*) pojavljuje se i u nominativu i u lokativu s brojnijim oblicima u nominativu (53/13, 101/33, 51/20). Dobiveni rezultat pokazuje da se u praksi ne slijedi sročnosni obrazac o podudaranju u padežu, no s obzirom na to da u nominativu pretežu strana (pravopisno neprilagođena) imena pokrajina, može se zaključiti da oblik stranoga imena utječe na nepodudaranje u padežu s imenicom *pokrajina*. Imena u nominativu uglavnom su muškoga roda, a u lokativu je većina imena ženskoga roda, što potvrđuje da je sročnost veća kad postoji podudaranje u rodu.

3.1.10. *Poluotok*

Kao i imenica *otok* i imenica *poluotok* u značenju prirodnoga zemljopisnog (reljefnog) objekta također je sročna u padežu s imenicom zdesna. U korpusu su potvrđena 462 primjera imenice *poluotok* u lokativu i imena zdesna u lokativu, a s imenom zdesna u nominativu potvrđeno je 77 primjera. Imena *Lapad*, *Pelješac* i *Yucatan* uz imenicu *poluotok* u lokativu pojavljuju se i u nominativu i u lokativu, pri čemu za *Lapad* (22/11) i *Yucatan* (24/18) preteže nominativ, a za *Pelješac* lokativ (16/351). Prema dobivenim potvrđama uz imenicu *poluotok* u praksi se slijedi sročnosni obrazac prema kojemu je ime poluotoka neovisno o rodu (*Istra*, *Mandalina*, *Pelješac*, *Peloponez*) podudarno u padežu s općom imenicom.

3.1.11. *Regija*

Kao i imenica *pokrajina*, i *regija*, u značenju teritorijalne jedinice, odnosno zemljopisnoga objekta sa zajedničkim prirodnim, povijesnim, gospodarskim ili političkim posebnostima, pokazuje odstupanje u podudarnosti u padežu s imenom zdesna. Uz imenicu *regija* u lokativu u korpusu je potvrđeno 312 primjera s imenom zdesna u nominativu, a s imenom zdesna u lokativu

potvrđena su 22 primjera. Osim imena *Zagreb, Hrvatska, Dalmacija* sva druga imena označavaju strane regije (*Abruzzo, Adria, Adriatic, Azija-Pacifik, Darfur, Friuli, Friuli-Venezia, Molise, Puglia, Veneto, Calabria, Lombardija*) te se može zaključiti da ime strane regije utječe na zadržavanje nominativa, odnosno na nepodudarnost u padežu.

3.1.12. *Republika*

Republika označava vrstu teritorijalne jedinice, vrstu države „kojom vlada jedan ili više izabраниh predsjednika na određeno vrijeme” (ŠKRJ 2012). Uz ime zdesna dolazi kao dio višerječnoga imena države. Za razliku od imenice *država* i imena zdesna, koji u praksi prema dobivenim rezultatima nisu sročni, imenica *republika* u lokativu podudarna je u padežu s imenom zdesna. U korpusu je ime zdesna u lokativu potvrđeno 31 158 puta, što pokazuje visoku čestotnost, a ime zdesna u nominativu potvrđeno je samo 219 puta. Prema dobivenim rezultatima dominantno je najbrojniji izraz u lokativu (*u Republici Hrvatskoj* (28 919), a ime *Kongo* pojavljuje se i u nominativu i u lokativu, s češćim pojavljivanjem u nominativu (135/23). Dobiveni rezultati pokazuju da u praksi nema odstupanja od zadanoga sročnosnog obrasca (JS 2016) te da se u višerječnim imenima država sa sastavnicom *republika* sklanjaju obje sastavnice (*Republici Hrvatskoj, Republici Italiji, Republici Poljskoj* itd.) odnosno sve sastavnice (*Narodnoj Republici Kini, Demokratskoj Republici Kongu*). Zamjetno je, međutim, da su sva imena zdesna koja su sročna s imenicom *republika* ženskoga roda, dok su u nominativu potvrđena imena država u muškome (*Dagestan, Iran, Kongo*) i srednjemu rodu (*Kosovo*), što upućuje na zaključak da uz imenicu *republika* nesročnost imena u rodu utječe na nesročnost u padežu.

3.1.13. *Rijeka*

Imenica *rijeka* prototipni je primjer opće imenice koja je sročna s imenom u padežu (HŠG 2017, Silić i Pranjaković 2007, Barić i dr. 1997, Težak i Babić 2003, JS 2016). U korpusu je potvrđeno 586 primjera s imenicom *rijeka* u lokativu i imenom zdesna u nominativu, a pretežu imena muškoga roda (*Dunav, Ebro, Ganges, Hudson, Ibar, Jadro, Jangce/Yangtze, Jordan, Nekar, Nil, Potomac, Trebižat, Vrbas, Zambezi*, te rijeka stranoga imena *Spre*).

Prema zadanoj pretrazi sintagma *rijeka Dunav* u nominativu je potvrđena 72 puta, a u lokativu nijednom.²⁵ U odnosu na ime *zdesna* u nominativu uz imenicu *rijeka* u lokativu ime *zdesna* u lokativu potvrđeno je u mnogo većem omjeru, pojavljuje se 2996 puta. Od ukupno 38 *rijeka* u lokativu sve su ženskoga roda. Prema dobivenim rezultatima, iako u korpusu znatno preteže ime u lokativu, što je u skladu s gramatičkim obrascem, može se ustvrditi da nepodudaranje u rodu uvjetuje nepodudaranje u padežu.

3.1.14. *Trg i ulica*

Imenice *trg* i *ulica* vrste su hodonima koje ustaljeno otvaraju mjesto imenu / imenskoj sintagmi u genitivu i pišu se velikim početnim slovom (*Trg bana Jelačića*, *Ulica Augusta Šenoje*). Zbog takva obrasca uz imenice *trg* i *ulica* u lokativu u korpusu nema mnogo potvrda s imenima trgova i ulica u nominativu i lokativu. Najviše potvrda (334) dobiveno je za ime *zdesna* u nominativu uz imenicu *trg*, a potvrde uključuju imena stranih trgova (*Kamplin*, *Marafor*, *Plein*, *Tahrir*, *Taksim*, *Tiananmen*). Imena *Tahrir* i *Tiananmen* potvrđena su i u lokativu s ukupno 43 rezultata. Kako pokazuje korpus, za oba imena pretežu oblici u nominativu u odnosu na lokativ (84/27, 80/16), te se može zaključiti da strano ime utječe na ograničenje podudarnosti u padežu, odnosno odstupanje od zadanoga obrasca s imenom u genitivu.

Prema podatcima iz korpusa (77) uz imenicu *ulica* u lokativu odstupanje od ustaljenoga obrasca prema kojemu ime *zdesna* dolazi u genitivu postoji ako je riječ o stranome imenu ulice (*Borelli*, *Oxford*, *Pomerio*) ili ako imenska sintagma počinje riječju *put*. U obama slučajevima ime nije sročno s imenicom *ulica* jer se pojavljuje samo u nominativu, a za ime u lokativu nema potvrda.

²⁵ U pretrazi cijeloga korpusa, dakle izvan okvira zadane pretrage, sintagma *rijeci Dunavu* u korpusu je potvrđena samo 17 puta, dok se *rijeci Dunav* pojavljuje 90 puta.

3.2. Kriteriji nesročnosti imena

Na temelju analiziranoga uzorka od ukupno 1000 sintagma preuzetih iz korpusa utvrđeno je da su opća imenica koja označava vrstu topografskoga objekta u lokativu i ime zdesna u lokativu u korpusu četiri i pol puta češći u odnosu na ime zdesna u nominativu. Takav rezultat upućuje na to da su u upotrebi opća imenica i ime zdesna podudarni u padežu. No iako u manjem broju primjera, ali ipak dovoljno reprezentativnome, korpus je potvrdio primjere u kojima ime zdesna nije sročno s općom imenicom, što znači da neovisno o promjeni padeža opće imenice ime zdesna ostaje u nominativu. Analizom primjera moguće je izdvojiti šest kriterija koji utječu na nesročnost imena s općom imenicom.

3.2.1. Rod

Uz opće imenice koje označavaju prirodni zemljopisni objekt ili teritorijalnu jedinicu prema preporučenom obrascu trebaju biti sročne u padežu s imenom zdesna, a potvrde pokazuju da u praksi postoji ograničenje s obzirom na rod imena. Ime koje nije sročno u rodu s općom imenicom ne podudara se ni u padežu. Takvi su primjeri potvrđeni uz opće imenice:

- *država* – u nominativu su potvrđena 53 imena država od kojih je šest imena ženskoga roda, a ostala su imena u muškome rodu, a u lokativu su 22 potvrđena imena u ženskome rodu, što pokazuje da u praksi prevladava sročnost imena s imenicom *država* u ženskome rodu
- *planina* – u nominativu su potvrđena 4 imena planina u muškome rodu (*Brokeback, Olimp, Ozren, Vlašić*) te jedno ime u srednjemu rodu (*Biokovo*), a u lokativu su oba potvrđena imena u ženskome rodu (*Kamešnica* i *Svilaja*) koja su sročna u rodu s imenicom *planina*
- *pokrajina* – u nominativu je potvrđeno 40 imena u muškome rodu, a samo je pridjev *Sjeverna* kao prva sastavnica višerječnoga imena potvrđen u ženskome rodu, dok je u lokativu svih 13 potvrđenih imena u ženskome rodu, te se na primjeru imenice *pokrajina* potvrđuje kriterij da nepodudarnost u rodu uvjetuje i nepodudarnost u padežu
- *republika* – u nominativu su potvrđena 4 imena u muškom (*Dagestan, Iran, Kongo*) i srednjem rodu (*Kosovo*), a u lokativu, osim imena *Kongo/Kongu*, sva su druga imena u ženskome rodu (18), što potvrđuje da uz imenicu *republika* sročnost imena u rodu utječe na sročnost u padežu
- *rijeka* – u korpusu je uz imenicu *rijeka* u lokativu zadanom pretragom potvrđeno ukupno 16 imena u nominativu koja su, neovisno o podrijetlu, u muškome rodu, a u lokativu su potvrđena imena pretežito u ženskome rodu, sročna s imenicom *rijeka*

3.2.2. Vrsta topografskoga objekta

Uz opće imenice koje označavaju vrstu objekta javne namjene (*hotel, muzej, dvorana, škola*) te administrativne jedinice (*područni ured, općina, mjesni odbor* itd.) prema gramatičkome obrascu (Silić i Pranjković 2007: 262–263, HŠG 2017: 140) ime koje dolazi zdesna ne sklanja se, tj. ostaje u nominativu, a kao kriterij nesklonjivosti navodi se ime kao oznaka mjesta (*Područni ured Črnomerec*), ime unutar imena (*Dječji vrtić Potočnica*), odnosno povezanost izvornoga imena s drugim referentom (*Dvorana Vatroslav Lisinski*). Dodatni je kriterij ovdje svakako pravopisni jer se njime propisuje isticanje imena takvih objekata navodnicima ili kosim slovima. Iako zadanom pretragom nisu obuhvaćena imena obilježena navodnicima, iz potvrđenih je primjera vidljivo da uz imenice koje označavaju vrstu objekta javne namjene (*muzej* i *dvorana*), odnosno administrativnu jedinicu (*općina*), imena zdesna dolaze u nominativu, dok je u lokativu potvrđeno samo jedno ime uz imenicu *muzej* (*muzeju Mimari*). Uz imenice koje označavaju druge zemljopisne objekte (prirodne ili teritorijalne) propisuje se podudaranje u padežu imenice i imena. Nepodudarnost u padežu s obzirom na vrstu topografskoga objekta može se smatrati uzusom kad je riječ o imenicama koje označavaju objekte javne namjene, a uz imenice koje označavaju druge topografske objekte (*država, rijeka, republika, planina, pokrajina* itd.) može se odrediti kao odstupanje od pravila jer normativni obrazac uz te imenice preporučuje podudarnost u padežu.

3.2.3. Podrijetlo imena

Uz opće imenice koje označavaju vrstu topografskoga objekta u korpusu su potvrđena i brojna strana imena tih objekata koja su u velikome broju nepodudarna u padežu s općom imenicom. Strano je ime ili teže uklopivo u paradigmu hrvatskoga jezika (npr. *Sibiu* (grad), *Spree* (rijeka), *Jolo* (otok)) ili se čuva kanonski oblik stranoga imena kako bi se zadržala izvornost oblika. Primjeri u kojima prevladava ovo ograničenje jesu imenice *država, pokrajina, regija* te *trg* i *ulica* uz koje u nominativu pretežu strana imena.

3.2.4. Jezični osjećaj – jezična pragmatika

Ograničenje uvjetovano jezičnim osjećajem govornika proistječe iz prethodnih dvaju ograničenja. Govornici ne sklanjaju ime zdesna procjenjujući prema vlastitome osjećaju ili navici da ime treba ostati u nominativu jer je prema nekim obilježjima, morfološkim ili značenjskim, neuklopivo u paradigmatu. Marković (2008: 129) upućuje na jezičnu pragmatiku te tumači „ako je drugi član sintagme vlastito ili zaštićeno ime (nerijetko »blokirano« navodnicima) i ako se svojim rodом ili brojem razlikuje od prvoga, pragmatika jezika vrlo ga često neće ni sklanjati odnosno drugi član neće biti sročan ni rodом, ni brojem, ni padežom [...] Deklinirani oblik zvučat će isforsirano, gotovo kao prenemaganje, često čak i u sintagmama sa sročnim članovima, a osobito onda kad je riječ o manje poznatu imenu (i osobito ako sklonidba ime učini neprepoznatljivim)”, dok Znika (2009) poveznicu nalazi u razlici *živo* – *neživo* tumačeći da je u odnosu apozicije i osobnih imena s obilježjem *živo* sročnost apozicije i imena ovjerena jer je osobno ime morfološki podudarno s općom imenicom kao apozicijom u rodu, broju i padežu, za razliku od vlastitoga imena s obilježjem *neživo* koje nije uvijek sročno s apozicijom te takvi primjeri „premda složeni po pravilima sročnosti... djeluju nategnuto, gotovo neovjereno: *Izašao je iz hotela Velebita. Boravio je u hotelu Velebitu*” (Znika 2009: 67).

3.2.5. Nominativ kao padež imenovanja

Navedeni kriteriji upućuju na gramatička (morfološka) i značenjska obilježja iz kojih proistječe nesklonjivost imena koje označava topografski objekt. Pitanje koje se u konačnici nameće jest može li se nepodudarnost u padežu opće imenice i imena, kad gramatički uzus određuje da se očekuje sročnost u padežu, smatrati pogreškom ili u takvim sintagmama na nominativ treba gledati kao na jednakovrijednu inačicu imena u lokativu na koju govornik ima pravo bez osjećaja da je pogriješio. Naime ako se uzme u obzir da se nominativ određuje kao nezavisni ili glavni padež, tj. padež imenovanja pojma, za razliku od kosih padeža kao zavisnih padeža, te da se sadržaj označen imenicom u nominativu samo imenuje, ali se ne stavlja u odnos s drugim sadržajima (Barić i dr. 1997: 102, HE 2021), nesročnost imena koje označava topografski objekt kao neživ pojam uz opću imenicu i nije odstupanje, nego se na planu izraza može smatrati načinom isticanja toga

imena kao jedinke, tj. pojedinačnoga entiteta, pogotovo ako se promatra kao skraćeni oblik rečenice $x_{(\text{opća imenica, nominativ})}$ *koji se zove* $y_{(\text{ime, nominativ})}$, pa, primjerice, od *država koja se zove Brazil* nastaje *država Brazil*.

3.2.6. Pravopis

Iako je ovaj problem samo rubno spomenut i nije obuhvaćen zadanom pretragom, pravopisno ograničenje također je kriterij koji utječe na nepodudarnost u padežu opće imenice i imena zdesna, pa ga ovdje navodimo. Ulogu pravopisnih blokatora sklonjivosti imaju navodnici, odnosno kosa slova (BFM 2003, BMM 2007, HP 2013), kad je potrebno istaknuti da je riječ o imenu u imenu, odnosno o novome značenju jer su ta imena u imenovanju topografskih objekata uglavnom sekundarna, tj. preuzeta vlastita imena (osobna ili zemljopisna). Pravilo obilježavanja imena navodnicima ograničeno je na imena koja označavaju objekte javne namjene (krematorije), dok se, s obzirom na to da se upotrebljava u primarnome značenju, ime koje označava ostale toponime (imena država, pokrajina, naseljenih mjesta i prirodnih zemljopisnih objekata) ne obilježava navodnicima.

Dodatnom pretragom u kojoj je u regularni izraz naveden na početku između opće imenice u lokativu i imena u nominativu stavljen navodnik dobiveno je 538 primjera kao što je *Natjecanje je održano u dvorani "Sutinska vrela" u Podsusedu*. No pretragom s navodnikom između opće imenice u lokativu i imena u lokativu nisu dobiveni relevantni primjeri, što potvrđuje da se ime u navodnicima ne sklanja, odnosno da su navodnici blokator sklonjivosti.

4. ZAKLJUČAK

Na temelju korpusne analize 1000 sintagma s izdvojenih 15 općih imenica koje označavaju topografski objekt i imenom objekta opisano je stanje u upotrebi takvih sintagma prema podudarnosti u padežu između opće imenice i imena. S obzirom na fleksijska obilježja hrvatskoga jezika u standardološkoj se literaturi upućuje na sročnost opće imenice i imena u padežu, ponajprije kad je riječ o odnosu opće imenice i imena koje označava toponim – ime prirodnoga (reljefnoga) objekta ili teritorijalne jedinice (*rijeka, planina, otok, država, grad, pokrajina, republika...*). Nepodudaranje u sročnosti

dopušta se u označavanju administrativnih jedinica (*općina...*) jer je riječ o mjesnim imenima (HŠG 2017), odnosno u objektima javne namjene (*dvorana, muzej...*), čije ime najčešće primarno označava što drugo, npr. osobu, zemljopisni objekt i sl. (Silić i Pranjković 2007, Znika 2009). Osim tih vrsta topografskih objekata na temelju potvrđenih primjera iz prakse odstupanja od preporučene sročnosti postoje i uz pojedine prirodne (*planina, rijeka*) i teritorijalne objekte (*država, regija, pokrajina*) te imenice *trg* i *ulica* ako uz njih ne dolazi ime u genitivu. Na nesročnost, tj. zadržavanje imena u nominativu ponajviše utječe strano ime objekta i razlika u rodu imenice i imena, što pokazuje da govornici imena s tim obilježjima spontano ne osjećaju uklopivima u sklonidbeni obrazac hrvatskoga jezika. Prema analiziranim primjerima nesročnost opće imenice i imena ne proistječe iz govornikova nepoznavanja sročnosnoga obrasca, nego je odraz kognitivnoga modela prema kojemu se zadržavanje imena u nominativu može smatrati isticanjem toga imena kao jedinke, tj. pojedinačnoga entiteta, pogotovo ako se takva struktura promatra kao skraćeni oblik rečenične formule $x_{(\text{opća imenica, nominativ})}$ koji se zove $y_{(\text{ime, nominativ})}$. Takav kognitivni model ne možemo smatrati tek pojedinačnim odstupanjem, nego proširenim među govornicima hrvatskoga jezika. Stoga, osim postojećih imena topografskih objekata kao što su *općina* te objekti javne namjene (*muzej, dvorana, hotel* itd.), ako se u obzir uzmu navedeni kriteriji, ponajprije podrijetlo imena (*gradu Sibiu, otoku Jolo, rijeci Spree*) te razlika u rodu opće imenice i imena (*državi Kolorado, planini Biokovo*), nesročnost između opće imenice i imena prirodnih i teritorijalnih objekata trebala bi i s normativnoga gledišta biti prepoznata kao dopustiv obrazac.

LITERATURA

- Barić, Eugenija; Lončarić, Mijo; Malić, Dragica; Pavešić, Slavko; Peti, Mirko, Zečević, Vesna; Znika, Marija. 1997. *Hrvatska gramatika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Belaj, Branimir; Tanacković Faletar, Goran. 2014. *Kognitivna gramatika. Imenska sintagma i sintaksa padeža*. Zagreb: Disput.
- BFM = Babić, Stjepan; Finka, Božidar; Moguš, Milan. 2003. *Hrvatski pravopis*. Zagreb: Školska knjiga.
- BMM = Badurina, Lada; Marković, Ivan; Mićanović, Krešimir. 2007. *Hrvatski pravopis*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Brozović Rončević, Dunja. 2010. Toponomastičko nazivlje između jezikoslovlja i geografije. *Folia onomastica Croatica*, 19, 37–46.

- HE = *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. 2021. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=44030> (pristupljeno 17. 2. 2022.).
- HP = Jozić, Željko; Blagus Bartolec, Goranka; Hudeček, Lana; Lewis, Kristian; Mihaljević, Milica; Ramadanović, Ermina; Birtić, Matea; Budja, Jurica; Kovačević, Barbara; Matas Ivanković, Ivana; Milković, Alen; Miloš, Irena; Stojanov, Tomislav; Štrkalj Despot, Kristina. 2013. *Hrvatski pravopis*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- HŠG = Hudeček, Lana; Mihaljević, Milica. 2017. *Hrvatska školska gramatika*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- JS = Blagus Bartolec, Goranka; Hudeček, Lana; Jozić, Željko; Matas Ivanković, Ivana; Mihaljević, Milica. 2016. *555 jezičnih savjeta*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- Marković, Ivan. 2008. Hrvatska apozitivna sintagma i sintaksa imenâ. *Folia onomastica*, 17. 119–137.
- Pavešić, Slavko [ur.]. 1971. *Jezični savjetnik s gramatikom*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Silić, Josip; Pranjković, Ivo. 2007. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga.
- Šimunović, Petar. 2009. *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- ŠKRJ = Birtić, Matea; Blagus Bartolec, Goranka; Hudeček, Lana; Jojić, Ljiljana; Kovačević, Barbara; Lewis, Kristian; Matas Ivanković, Ivana; Mihaljević, Milica; Miloš, Irena; Ramadanović, Ermina; Vidović, Domagoj. 2012. *Školski rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Školska knjiga.
- Težak, Stjepko; Babić, Stjepan. 2003. *Gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.
- topografski objekt. Struna. <http://struna.ihjj.hr/search-do/?q=topografski+objekt#container> (pristupljeno 6. veljače 2022.)
- Vlastelić, Anastazija. 2007. Razmišljanja o apoziciji. *Sintaktičke kategorije* [ur. Branko Kuna]. Osijek: Filozofski fakultet u Osijeku. 271–282.
- Znika, Marija. 2009. Apozicija i sročnost. *Jezik*, 56/2, 64–70.

SUMMARY

WHAT DECLINES IN THE COUNTRY OF BRAZIL?

This paper describes phrases that consist of a common noun and a proper name, and have the characteristic of inanimate. In such phrases, the common noun may have a descriptive function (*rijeka Sava*) or it may be a part of a compound name (*Republika Hrvatska*). The common noun and the proper name can differ in gender (*rijeka Dunav*) and in number (*grad Križevci*), but it is expected that they match in case: *u gradu Zagrebu, na rijeci Savi*. In practice, this does not apply to all individual examples, and the paper analyzes, based on the examples from the *hrWaC* corpus, what affects the (non)matching of nouns in case. The meaning of nouns is taken into account, e.g. whether there is a difference in case matching between nouns denoting natural geographical objects (*rijeka, planina...*), those denoting administrative-territorial units (*općina, grad...*) and those denoting public objects purposes (*muzej, dvorana...*) and whether matching in gender affects matching in case.

Keywords: proper name, common noun, congruency, topographic object

Ovaj rad dostupan je za upotrebu pod licencom „Creative Commons Imenovanje 4.0. međunarodna”.
This work is licenced under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.